

KANIT YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

Sakıp ŞEKER Sicil No : 861

Mühür No: 898

Ankara YMM Odası

Adres : Ahlatlıbel Mah. 1822. Sok. No:70 Çankaya/ ANKARA Tel : (312) 417 05 96 - 489 20 18

Vergi Dairesi : Doğanbey

Vergi Kimlik No : 4960640814

Fax: (312) 417 66 7

Web: www.kanitymm.com.tr

E- mail: sakipseker@kanitymm.com.tr

Ankara, 23.12.2021

Sirküler No: 2021/44

FİRMA YÖNETİCİLERİ VE MUHASEBE BİRİMLERİNİN DİKKATİNE

Vergi Usul Kanununun geçici 31. maddesinin yedinci fıkrası ve 530 sayılı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile yeniden değerlendirme uygulamasında yapılan düzenlemeler çerçevesinde vergi dairelerince yürütülecek işlemler ile uygulamaya ilişkin diğer usul ve esasların açıklandığı 2021/1 sıra no'lu Vergi Usul Kanunu İç Genelgesi ektedir.

Saygılarımızla.

Kanıt Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.

T.C.
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
Gelir İdaresi Başkanlığı

Tarih : 30.11.2021

Sayı : E-49459651-105[2992-6681]-139983

Konu : Vergi Usul Kanununun **Geçici 31. Maddesi Kapsamında Yeniden Değerleme Uygulaması**

DAĞITIM YERLERİNE

VERGİ USUL KANUNU İÇ GENELGESİ
SIRA NO: 2021/1

Bilindiği üzere, 16.5.2018 tarihli ve 7144 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 5. maddesi ile 4.1.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununa eklenen geçici 31. maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar 6.7.2018 tarihli ve 30470 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 500 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile belirlenmiş, mezkûr Kanun ve Tebliğle yapılan düzenlemeler sonrasında vergi dairelerince yürütülecek iş ve işlemler ile uygulamaya ilişkin diğer usul ve esaslar ise 10.8.2018 tarihli ve 2018/1 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu İç Genelgesi ile açıklanmıştır.

Bu defa 213 sayılı Kanunun geçici 31. maddesine. 3.6.2021 tarihli ve 7326 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun 11. maddesiyle, altıncı fıkradan sonra gelmek üzere eklenen yedinci fıkra ile Kanunun geçici 31. maddesi uygulamasından yararlanabilen mükelleflerin bahse konu fıkranın yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla aktiflerine kayıtlı taşınmazlar ile amortisman tabi diğer iktisadi kıymetlerin değerlerini Yİ-ÜFE değerindeki artış oranı dikkate alınmak suretiyle 31.12.2021 tarihine kadar yeniden değerleyebilmelerine imkan sağlanmış olup, söz konusu fıkranın uygulamasına ilişkin usul ve esaslar 16.7.2021 tarihli ve 31543 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 530 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile belirlenmiştir.

213 sayılı Kanunun geçici 31. maddesinin yedinci fıkrası ve mezkûr Genel Tebliğle yapılan düzenlemeler çerçevesinde vergi dairelerince yürütülecek işlemler ile uygulamaya ilişkin diğer usul ve esaslar bu İç Genelgenin konusunu oluşturmaktadır.

1. Yeniden Değerlemede Beyan ve Ödeme

Tam mükellefiyete tabi ve bilanço esasına göre defter tutan kolektif, adi komandit ve adi şirketler de dâhil olmak üzere ferdi işletme sahibi gelir vergisi mükellefleri ile kurumlar vergisi mükellefleri (530 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin 4. maddesinin 2. fıkrasında belirtilenler hariç). 213 sayılı Kanunun geçici 31. maddesine 7326 sayılı Kanunla eklenen yedinci fıkra hükümlerinden yararlanabilir.

Geçici 31. maddenin yedinci fıkrası kapsamında yeniden değerlendirme, uygulamadan yararlanma hakkını haiz mükellefler tarafından 9.6.2021 tarihi itibarıyla aktive kayıtlı bulunan taşınmazlar ile amortisman tabi diğer iktisadi kıymetler (*sat-kirala-geri al işlemine veya kira sertifikası ihracına konu edilen taşınmaz ve amortisman tabi diğer iktisadi kıymetler ile taşınmaz ve amortisman tabi diğer iktisadi kıymetlerin alım, satım ve inşaa işleri ile devamlı olarak uğraşanların bu amaçla aktiflerinde kayıtlı bulunan emtia niteliğindeki kıymetler hariç*) ve bunlara ait amortismanlar esas alınmak suretiyle 31.12.2021 tarihine kadar yapılabilecektir.

Mezkûr imkandan, taşınmazlar (22.11.2001 tarihli ve 4²¹ sayılı Türk Medeni Kanununun 704. maddesi uyarınca arazi, tapu kütüğünde ayrı sayfaya kaydedilen bağımsız ve sürekli haklar, kat mülkiyeti kütüğüne kayıtlı bağımsız bölümleri) ile taşınmaz mahiyetinde olmamakla birlikte 213 sayılı Kanun uyarınca amortisman yoluyla itfası gereken: gayrimenkul gibi değerlendirilen kıymetler (gayrimenkullerin mütemmim cüzüleri ve teferruatı, tesisat ve makinalar, gemiler ve diğer taşıtlar, gayrimaddi haklar), demirbaşlar, sinema filmleri, şerefiyeler, araştırma-geliştirme harcamaları, özel maliyet bedelleri, aktifleştirilen ilk tesis ve taazzuv giderleri gibi iktisadi kıymetler bakımından yararlanılabilecektir. Ancak, sat-kirala-geri al işlemine veya kira sertifikası ihracına konu edilen taşınmazlar ve amortisman tabi diğer iktisadi kıymetler yeniden değerlemeye konu edilemez. Ayrıca, taşınmazlar ile amortisman tabi diğer iktisadi kıymetlerin alım, satım ve inşaa işleri ile devamlı olarak uğraşanların bu amaçla aktiflerinde kayıtlı bulunan emtia niteliğindeki kıymetler için de bu uygulamadan yararlanılamaz.

Geçici 31. maddenin yedinci fıkrası uygulamasından yararlanılması için, söz konusu tarihe kadar yeniden değerlendirme işleminin yapılması ve değer artışına ilişkin verginin de yeniden değerlendirme işleminin yapıldığı tarihi izleyen ayın son gününe kadar (ayın son günü dahil) bir beyanname ile gelir veya kurumlar vergisi yönünden (kollektif, adi komandit ve adi şirketler için katma değer vergisi yönünden bağlı olunan vergi dairesine beyan edilmesi ve üç eşit taksitte (ilk taksiti beyanname verme süresi içinde izleyen taksitler sırasıyla beyanname verme süresini takip eden ikinci ve dördüncü ayda olmak üzere) ödenmesi gerekmektedir.

Beyanın zamanında yapılmaması ya da tahakkuk eden verginin taksitlerinin sürelerinde ödenmemesi veya kısmen ödenmesi durumunda bu fıkra hükümlerinden faydalanılamayacaktır. Ancak, beyan edilen tutarın tamamının ilk taksit ödeme süresi içerisinde ödenebilmesi mümkün olduğu gibi, ikinci ve üçüncü taksitlerin toplamının ikinci taksit ödeme süresi içerisinde ödenebilmesi de mümkündür.

Yeniden değerlemeye tabi tutulabilecek taşınmazlar ile amortisman tabi diğer iktisadi kıymetlerin (İç Genelgenin izleyen kısımlarında her iki grup için kısaca iktisadi kıymet ifadesi kullanılacaktır) tamamı veya bir kısmı için bu uygulamadan yararlanılabilecektir.

Geçici 31. maddenin yedinci fıkrası kapsamında beyanda bulunulduktan sonra, bahse konu fıkra belirtilen süre dâhilinde, yeniden değerlemeye tabi tutulmak istenen ilave iktisadi kıymetler için ek beyanname verilmesi mümkündür. Bu durumda da anılan fıkra ve Tebliğde belirtilen şartlar aranır.

2. Düzeltme Beyannamesi

213 sayılı Kanunun geçici 31. maddesinin yedinci fıkrası kapsamında yeniden değerlemeye tabi tutulan iktisadi kıymetler için verilecek beyannamenin kanuni süresi içerisinde verilmesi şarttır. Anılan fıkra uygulamasında beyannamenin verilmesi gereken kanuni süre, yeniden değerlemenin yapıldığı her bir ay için, ilgili ayı takip eden ayın son günüdür. İlgili döneme ilişkin beyan ve ödeme süresi bittikten sonra, örneğin 31.8.2021 tarihinden sonra Temmuz dönemine ilişkin olarak, kanuni süresinden sonra veya 213 sayılı Kanunun 371. maddesi kapsamında pişmanlık ve ıslah hükümlerinden yararlanmak suretiyle beyanname verilemeyecektir.

Ancak, kanuni süresi içerisinde verilen "Yeniden Değerleme Değer Artışına İlişkin Vergi Beyannamesi (213 sayılı Kanun Geçici 31. Madde-7326 Sayılı Kanunla Eklenen 7. Fıkra)"ne ilişkin olarak. 213 sayılı Kanunda yer alan hataların düzeltilmesi hükümleri kapsamında düzeltme beyannamesi verilmesi mümkündür.

a) Kanuni Süresinde Verilen Düzeltme Beyannamesi

Kanuni süre dâhilinde 213 sayılı Kanunda yer alan hataların düzeltilmesi hükümleri kapsamında düzeltme beyannamesi verilebilecektir.

Diğer taraftan, mezkûr uygulamada şartları haiz mükelleflerin kapsama giren iktisadi kıymetlerini parça parça değerlemeye tabi tutabilmeleri mümkün olduğundan, daha önce verilen beyannameye yeniden değerlemeye tabi tutulmayan iktisadi kıymetleri de kapsayacak şekilde aynı döneme ilişkin kanuni süresinde düzeltme beyannamesi verilebilecektir.

Kanuni süresinde verilen düzeltme beyannamesi ile bir önceki beyanname karşılaştırılır. Bunun sonucunda;

- Verilen beyannamenin matrah arttırıcı mahiyette düzeltme beyannamesi olması halinde, matrah arttırıcı mahiyetteki düzeltme beyannamesi daha önce verilen beyannamedeki matrahı kapsadığından aradaki matrah farkı üzerinden hesaplanan vergi için tahakkuk fişi düzenlenir. Tahakkuk eden verginin Kanunda öngörülen süreler içinde ödenmesi gerekmektedir. İlk verilen beyanname üzerinden tahakkuk ettirilen verginin taksitlerinin ödenmesine rağmen düzeltme beyannamesine istinaden tahakkuk ettirilen fark vergiye ilişkin taksit tutarları tamamen veya kısmen süresinde ödenmez ise mükellef geçici 31. maddenin yedinci fıkrası hükümlerinden yararlanamayacaktır.

- Verilen beyannamenin matrah azaltıcı mahiyette düzeltme beyannamesi olması halinde, vergi tahakkuk ettirilmez ve ilk verilen beyanname için tahakkuk ettirilen vergi taksitleri (azaltılan matraha ilişkin) ile ilgili ödeme yapılmışsa tahsilattan reddiyat tahakkuktan terkin, ilk verilen beyanname için tahakkuk ettirilen vergi taksitleri (azaltılan matraha ilişkin) ile ilgili ödeme yapılmamış ise sadece tahakkuktan terkin işlemi Vergi Daireleri İşlem Yönergesinde belirtilen esaslar doğrultusunda yerine getirilecektir.

b) Kanuni Süresinden Sonra Verilen Düzeltme Beyannamesi

Kanuni süresinde beyana konu edilen iktisadi kıymetler için kanuni süresinden sonra düzeltme beyannamesi verilmesi durumunda, verilen düzeltme beyannamesi ile bir önceki beyanname karşılaştırılır. Bunun sonucunda;

- Verilen beyannamenin matrah arttırıcı mahiyette düzeltme beyannamesi olması halinde, matrah arttırıcı mahiyetteki düzeltme beyannamesi daha önce verilen beyannamedeki matrahı kapsadığından aradaki matrah farkı üzerinden hesaplanan vergi için tahakkuk fişi düzenlenir. Düzenlenen tahakkuk fişinde beyannamenin verilmiş tarihi esas alınarak bu fark için hesaplanan gecikme faizi de yer alır. Ayrıca bu beyanname için usulsüzlük veya özel usulsüzlük cezası kesilmez, ancak beyan dışı bırakılan matraha ait vergi farkı için vergi ziyası cezası yüzde 50 oranında kesilir.

Matrah arttırıcı mahiyetteki beyannamenin;

a) İkinci taksit ödeme süresi içerisinde verilmesi halinde, bu beyanname üzerinden tahakkuk eden verginin ilk taksite ilişkin kısmı ile hesaplanan gecikme faizi ve cezanın 1 aylık vade süresi içinde, söz konusu beyanname üzerinden tahakkuk eden verginin ikinci ve üçüncü taksitlerinin ise sırasıyla ilk verilen beyanname üzerinden tahakkuk eden verginin ikinci ve üçüncü taksit ödeme süreleri içerisinde.

b) Üçüncü taksit ödeme süresi içerisinde verilmesi halinde, bu beyanname üzerinden tahakkuk eden verginin ilk iki taksite ilişkin kısmı ile hesaplanan gecikme faizi ve cezanın 1 aylık vade süresi içinde, söz konusu beyanname üzerinden tahakkuk eden verginin üçüncü taksitinin ise ilk verilen beyanname üzerinden tahakkuk eden verginin üçüncü taksit ödeme süresi içerisinde.

c) Üçüncü taksit ödeme süresinden sonra verilmesi halinde, bu beyanname üzerinden tahakkuk eden vergi ile hesaplanan gecikme faizi ve cezanın 1 aylık vade süresi içinde ödenmesi gerekmektedir.

İlk verilen beyanname üzerinden tahakkuk ettirilen verginin taksitlerinin ödenmiş olmasına rağmen düzeltme beyannamesine istinaden tahakkuk ettirilen fark vergi vadesinde ödenmez ise mükellef geçici 31. maddenin yedinci fıkrası hükümlerinden yararlanamayacaktır.

- Verilen düzeltme beyannamesinin matrah azaltıcı mahiyette olması halinde, matrah farkına ilişkin tahakkuktan terkin, tahsil edilen taksitlerin söz konusu farka ilişkin kısımları için tahsilattan reddiyat işlemi Vergi Daireleri İşlem Yönergesinde belirtilen esaslar doğrultusunda yerine getirilecektir.

c) Pişmanlık ve İslah Hükümleri Kapsamında Verilen Düzeltme Beyannamesi

213 sayılı Kanunun geçici 31. maddesinin yedinci fıkrası uygulamasına ilişkin kanuni süresi içerisinde verilen beyanname ile ilgili olarak. 213 sayılı Kanunda yer alan hataların düzeltilmesi hükümleri kapsamında aynı Kanunun 371. maddesinden yararlanılmak suretiyle düzeltme beyannamesi verilebilecektir. Bu beyanname için usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezası kesilmez ancak vergi farkı için hesaplanan pişmanlık zammı, vergi ile birlikte tahakkuk ettirilir.

Matrah artırıcı mahiyetteki beyannamenin;

a) İkinci taksit ödeme süresi içerisinde verilmesi halinde, bu beyanname üzerinden tahakkuk eden verginin ilk taksite ilişkin kısmı ile hesaplanan pişmanlık zammının 15 günlük vade süresi içinde, söz konusu beyanname üzerinden tahakkuk eden verginin ikinci ve üçüncü taksitlerinin ise sırasıyla ilk verilen beyanname üzerinden tahakkuk eden verginin ikinci ve üçüncü taksit ödeme süreleri içerisinde.

b) Üçüncü taksit ödeme süresi içerisinde verilmesi halinde, bu beyanname üzerinden tahakkuk eden verginin ilk iki taksite ilişkin kısmı ile hesaplanan pişmanlık zammının 15 günlük vade süresi içinde, söz konusu beyanname üzerinden tahakkuk eden verginin üçüncü taksitinin ise ilk verilen beyanname üzerinden tahakkuk eden verginin üçüncü taksit ödeme süresi içerisinde.

c) Üçüncü taksit ödeme süresinden sonra verilmesi halinde, bu beyanname üzerinden tahakkuk eden vergi ile hesaplanan pişmanlık zammının 15 günlük vade süresi içinde

ödenmesi gerekmektedir.

İlk verilen beyanname üzerinden tahakkuk ettirilen verginin taksitlerinin ödenmiş olmasına rağmen pişmanlık ve ıslah hükümlerine göre verilen düzeltme beyannamesine istinaden tahakkuk ettirilen fark vergi ile hesaplanan pişmanlık zammı vadesinde ödenmez ise mükellef geçici 31. maddenin yedinci fıkrası hükümlerinden yararlanamayacaktır.

3. İkmalen Vergi Tarhiyatı

213 sayılı Kanunun geçici 31. maddesinin yedinci fıkrası kapsamında yeniden değerlendirme değer artış beyanına ilişkin olarak. 213 sayılı Kanunun 29. maddesine göre ikmalen vergi tarhiyatının yapılmasını gerektirir durumların tespiti halinde, tespit edilen matrah farkı üzerinden hesaplanan verginin (gecikme faizi ve vergi ziyayı cezası dâhil);

a) İkinci taksit ödeme süresi içerisinde tahakkuk ettirilmesi halinde, tahakkuk ettirilen verginin ilk taksite ilişkin kısmı ile hesaplanan gecikme faizi ve cezanın 1 aylık vade süresi içinde, söz konusu tahakkuk ettirilen verginin ikinci ve üçüncü taksitlerinin ise sırasıyla ikmalen vergi tarhiyatına dayanak beyanname üzerinden tahakkuk eden verginin ikinci ve üçüncü taksit ödeme süreleri içerisinde.

b) Üçüncü taksit ödeme süresi içerisinde tahakkuk ettirilmesi halinde, tahakkuk ettirilen verginin ilk iki taksite ilişkin kısmı ile hesaplanan gecikme faizi ve cezanın 1 aylık vade süresi içinde, söz konusu tahakkuk ettirilen verginin üçüncü taksitinin ise ikmalen vergi tarhiyatına dayanak beyanname üzerinden tahakkuk eden verginin üçüncü taksit ödeme süresi içerisinde,

c) Üçüncü taksit ödeme süresinden sonra tahakkuk ettirilmesi halinde, tahakkuk ettirilen vergi ile hesaplanan gecikme faizi ve cezanın 1 aylık vade süresi içinde

ödenmesi gerekmektedir.

Mükellef, ikmalen vergi tarhiyatına konu beyanı üzerinden tahakkuk eden verginin taksitlerini ödemiş olmasına rağmen, ikmalen tarhiyata istinaden tahakkuk ettirilen fark vergiyi vadesinde ödemez ise mezkûr fıkra hükmünden yararlanamayacaktır.

4. Muhasebe Kayıt İşlemleri

213 sayılı Kanunun geçici 31. maddesinin yedinci fıkrası kapsamında gerçekleştirilecek tahakkuk ve tahsilat işlemleri ile ilgili olarak; iktisadi kıymetin yeniden değerlendirme değer artışına

ilişkin vergi için. "TŞNMZ YND. DĞ" kısa adı ve "4525" vergi türü kodu tanımlanmış olup vergi daireleri sistemine aktarılmıştır.

Diğer taraftan söz konusu alacağın muhasebeleştirilmesinde "01.09.09.99-Başka Yerde Sınıflandırılmayan Diğer Vergiler" gelir ekonomi kodu kullanılacaktır.

5. Diğer Hususlar

Beyanname verilerek tahakkuk ettirilen vergilerin taksitlerinin vadesinde ödenmesi gerekmektedir. Tahakkuk eden verginin taksitlerinin vadesi içinde ödenmemesi veya kısmen ödenmesi halinde 213 sayılı Kanunun geçici 31. maddesinin yedinci fıkrası hükümlerinden yararlanılamayacak olup, tamamen veya kısmen ödenmeyen tutarlar için takip işlemleri yapılmayacaktır. Bu durumda tahakkuk eden vergiler (faiz, ceza ve pişmanlık zammı dahil) terkin, kısmen yapılan tahsilatlar ise reddedilerek 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 23. maddesi ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 88. maddesinin 16. fıkrası hükmü dikkate alınmak suretiyle red ve iade edilecektir.

Mezkûr madde hükmünden faydalanma hakkını kaybeden mükelleflerce, yasal defter kayıtlarında yapılmış olan yeniden değerlendirme kayıtlarının muhasebe kaidelerine göre düzeltilmesi icap etmekte olup, vergi daireleri bu durumda olan mükelleflerin defter kayıtlarını kontrol edeceklerdir.

530 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin 4. maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen mükellefler söz konusu uygulamadan yararlanamayacaktır. Dolayısıyla, bu kapsamda olanlar tarafından verilen beyannameler üzerine herhangi bir işlem tesis edilmeyecektir.

Yeniden değerlendirme değer artışına ilişkin vergi beyannamesi, gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerini elektronik ortamda vermek zorunda olan mükellefler tarafından 340 ve 346 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda elektronik ortamda, bu zorunluluğa tabi olmayan mükellefler bakımından ise örneği 530 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ekinde (Ek 2) yer alan beyannamenin A4 kâğıda çıktısı kullanılmak suretiyle kağıt ortamında ilgili vergi dairesine verilecektir.

Verilen yeniden değerlendirme değer artışına ilişkin vergi beyannamelerine ilişkin damga vergisi uygulaması 488 sayılı Damga Vergisi Kanununda yer alan usul ve esaslar çerçevesinde tatbik edilecektir.

213 sayılı Kanunun geçici 31. maddesinin yedinci fıkrası uygulamasından yararlanmakla birlikte sonradan, öngörülen yararlanma şartlarını haiz olmadığı anlaşılan mükelleflerin bu uygulamadan yararlanmaları mümkün olmadığından, verilen beyanname için tahakkuk ettirilen vergi (damga vergisi hariç) ile ilgili ödeme yapılmışsa tahsilattan reddiyat, tahakkuktan terkin, ödeme yapılmamış ise sadece tahakkuktan terkin işlemi Vergi Daireleri İşlem Yönergesinde belirtilen esaslar doğrultusunda yerine getirilecektir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.